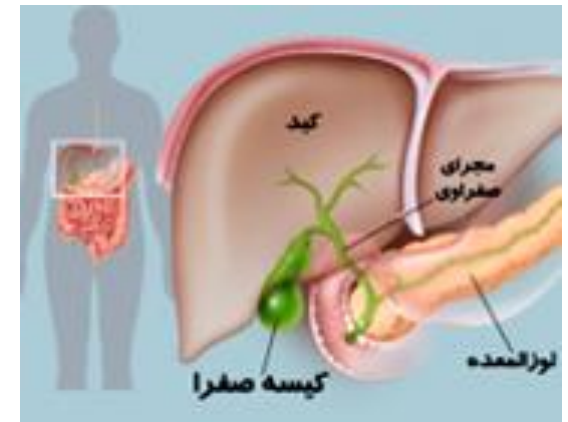

لوزالمعده

- ✦ لوزالمعده غده‌ای است که در داخلی‌ترین بخش شکم، بین معده و ستون فقرات قرار دارد. اندام‌هایی نظیر کبد و روده در اطراف لوزالمعده قرار دارند.
- ✦ لوزالمعده شکلی شبیه گلابی مسطح دارد. عریض‌ترین بخش لوزالمعده سر آن است، بخش میانی آن بدنه، و باریک‌ترین قسمت، انتهای آن است.
- ✦ لوزالمعده انسولین و هورمون‌های دیگر را تولید می‌کند. این هورمون‌ها وارد جریان خون شده و در تمام بدن منتشر می‌شوند. آنها برای مصرف و ذخیره‌سازی انرژی ناشی از غذاها به بدن کمک می‌کنند. به‌عنوان مثال انسولین به کنترل میزان قند خون کمک می‌کند.
- ✦ علاوه بر این، لوزالمعده تولیدکننده شیرۀ لوزالمعده است، که حاوی آنزیم‌هایی است که به هضم غذا کمک می‌کنند. لوزالمعده شیره‌ها را به درون مجموعه‌ای از مجراهایی که به مجاری صفراوی مشترک منتهی می‌شوند آزاد می‌کند. مواد درون مجاری صفراوی مشترک، وارد دوازدهه که بخش اولیه روده کوچک است تخلیه می‌شود.

- ✦ در بیش‌تر موارد، سرطان لوزالمعده در مجراهای هدایت‌کننده شیرۀهای وابسته به لوزالمعده به‌وجود می‌آیند. به سرطان تشکیل شده در لوزالمعده کارسینوم یا سرطان لوزالمعده گفته می‌شود.
- ✦ گاهی به سرطان لوزالمعده «بیماری خاموش» گفته می‌شود زیرا سرطان لوزالمعده‌ای که در مراحل اولیه قرار دارد هیچ علائمی نشان نمی‌دهد ولی با رشد سرطان ممکن است علائم زیر ظاهر شوند:
- ✦ احساس درد در بخش فوقانی شکم یا پشت
- ✦ زرد شدن پوست و چشم‌ها و تیره شدن ادرار به دلیل زردی (یرقان)
- ✦ احساس ضعف
- ✦ از دست دادن اشتها
- ✦ حالت تهوع و استفراغ
- ✦ کاهش وزن

در صورت مشاهده هر یک از این علائم به پزشک مراجعه کنید تا در صورت وجود مشکل، بتوان آن را در سریع‌ترین زمان ممکن درمان کرد.

تشخیصی

در صورتی که بیمار، علائمی که نشان‌دهنده احتمال ابتلای او به سرطان لوزالمعده است، پزشک برای تشخیص، از یک یا چند روش زیر استفاده خواهد کرد.

معاینۀ فیزیکی (جسمی): پزشک پوست و چشم‌ها را از لحاظ وجود علائم وجود یرقان (زردی) معاینه می‌کند. علاوه بر این، احتمال وجود آسیت (مایع داخل صفاقی - تجمع غیرعادی آب در شکم) نیز توسط پزشک ارزیابی می‌شود.

تست‌های آزمایشگاهی: ممکن است پزشک نمونه‌هایی از خون، ادرار و مدفوع را از لحاظ وجود بیلی‌روبین (Bilirubin) یا رنگ‌ریزه ناشی از تجزیه هموگلوبین و مواد دیگر بررسی کند

بیلی‌روبین ماده‌ای است که از کبد به کیسه صفرا و به روده‌ها منتقل می‌شود. در صورتی که مجاری صفراوی مشترک به دلیل وجود تومور مسدود شده باشد بیلی‌روبین نمی‌تواند به‌صورت عادی از این مسیر عبور کند. وجود انسداد باعث می‌شود سطح این ماده در خون، ادرار و مدفوع خیلی بیش‌تر از حد عادی شود. افزایش سطح بیلی‌روبین ممکن است به دلیل وجود سرطان یا مشکلاتی غیر از سرطان رخ دهد.

سی.تی.اسکن: یک دستگاه اشعه ایکس که به کامپیوتر متصل است کامپیوتر با جمع‌آوری اشعه ایکس ساطع شده توسط دستگاه تصاویری از لوزالمعده و دیگر اندام‌ها و رگ‌های خونی درون شکم تهیه می‌کند.

سونوگرافی: دستگاه سونوگرافی از امواج صوتی که توسط انسان قابل شنیدن نیستند استفاده می‌کند. هنگامی که این امواج به اندام‌ها برخورد می‌کنند منعکس می‌شوند و محتویات داخل شکم بررسی می‌شود.

درمان

✦ در حال حاضر سرطان لوزالمعده تنها در صورتی قابل درمان است که در درجات اولیه و قبل از انتشار به بخش‌های دیگر بدن، تشخیص داده شود.

✦ گزینه‌های درمانی مختلفی برای بیماران مبتلا به سرطان لوزالمعده وجود دارد. با توجه به نوع و درجه سرطان می‌توان از یکی از روش‌های جراحی، پرتودرمانی یا شیمی‌درمانی استفاده کرد. در بعضی از بیماران از ترکیب این درمان‌ها استفاده می‌کنند.

✦ عمل ویپل: در صورتی که تومور در دهانۀ (عریض‌ترین بخش) لوزالمعده قرار گرفته باشد دهانۀ لوزالمعده و بخشی از روده کوچک، مجرای صفرا و معده خارج می‌شود. گاهی جراح بعضی دیگر از بافت‌های مجاور را نیز برمی‌دارد

یا من اسمہ دواء و ذکرہ شفاء

راهنمای بیمار

خود مراقبتی در

سرطان لوزالمعده

کد محتوا : ۴۲۸

<http://www.Alzahra.mui.ac.ir>

تلفن پیام گیر: ۰۳۱۳۶۲۰۲۰۰۸

ایمیل: a.Salamat@azh.mui.ac.ir

سلول‌های خون با عفونت مقابله می‌کنند، به انعقاد خون کمک می‌کنند و حامل اکسیژن به همه بخش‌های بدن هستند.

هنگامی که داروهای ضدسرطان به سلول‌های خونی سالم آسیب وارد می‌کند احتمال ابتلای بیمار به عفونت افزایش خواهد یافت، بیمار راحت‌تر دچار خون‌مردگی و خون‌ریزی می‌شود و احتمالاً احساس می‌کند انرژی کم‌تری دارد.

سلول‌های ریشه مو و سلول‌های پوشاننده مجرای گوارشی نیز سرعت تقسیم زیادی دارند. ممکن است بیمار به دلیل انجام شیمی‌درمانی دچار ریزش مو شده و به عوارض جانبی دیگری نظیر از دست دادن اشتها، حالت تهوع می‌گذارد، استفراغ، اسهال یا زخم دهان مبتلا شود.

معمولاً این عوارض جانبی در دوران نقاهت، بین دوره‌های درمان یا پس از پایان درمان به تدریج برطرف خواهند شد.

پرتو درمانی

در پرتودرمانی (رادیوتراپی) از پرتوهایی با انرژی زیاد برای از بین بردن سلول‌های سرطانی استفاده می‌شود. دستگاه بزرگی، پرتو را روی نقاط موردنظر در ناحیه شکم هدف‌گیری می‌کند

پرتودرمانی نوعی از درمان موضعی است و تنها روی سلول‌هایی که در ناحیه تحت درمان قرار دارند تأثیر می‌گذارد.

بیمار برای انجام پرتودرمانی پنج روز در هفته (به مدت چند هفته) به بیمارستان یا درمانگاه مراجعه می‌کند.

تهیه کننده: نرجس نوربخش "کارشناس پرستاری"

مشاور علمی: آقای دکتر کلیدری "جراح عمومی و لاپاراسکوپ"

منبع: دانشنامه تخصصی جراحی ۱۳۹۸ در برنامه داخلی جراحی برون سوارث ۲۰۱۸

طراحی و تدوین: محمود نصر اصفهانی "سوپروایزر آموزش سلامت"

بروز رسانی دفتر آموزش سلامت الزهرا(س) شهریور ۱۳۹۹

برداشتن انتهای پانکراس: اگر تومور در یکی از بخش‌های بدنه یا انتهای لوزالمعده باشد، جراح این دو بخش را خارج می‌کند. علاوه بر این طحال را نیز خارج خواهد کرد.

برداشتن کامل لوزالمعده: جراح کل لوزالمعده، بخشی از روده کوچک، تکه‌ای از معده، مجاری صفراوی مشترک، کیسه صفرا، طحال و غدد لنفاوی مجاور را خارج می‌کند.

جراحی‌هایی که برای سرطان لوزالمعده انجام می‌شوند از نوع جراحی‌های دشوار هستند. لازم است بیمار پس از انجام جراحی چندین روز در بیمارستان بستری شود.

ممکن است بیمار احساس ضعف یا خستگی داشته باشد. بسیاری از بیماران باید حدود یک ماه در منزل استراحت کنند.

زمان موردنیاز برای بازیابی نیروی قبلی، در افراد مختلف متفاوت است.

در دوره نقاهت پس از جراحی، پزشک به دقت رژیم غذایی و وزن بیمار را تحت نظر خواهد داشت. در ابتدا، ممکن است لازم باشد بیمار تنها از مایعات استفاده کند و مواد غذایی دیگر را با روش درون وریدی یا با استفاده از لوله‌های تغذیه‌ای که درون روده جایگذاری شده است دریافت کند. به تدریج غذاهای جامد نیز به رژیم غذایی افزوده می‌شود. معمولاً مبتلایان به سرطان لوزالمعده میل به غذا خوردن را از دست می‌دهند و شاید طعم غذاها به نظر او متفاوت برسند. با این حال بیماران باید سعی کنند به اندازه کافی کالری و پروتئین دریافت کنند تا بتوانند کاهش وزن را کنترل کرده، نیروی خود را حفظ کنند و به روند بهبود خود سرعت بخشند.

شیمی درمانی:

شیمی‌درمانی سیستمیک روی همه سلول‌های بدن که سرعت تقسیم زیادی دارند (از جمله سلول‌های خون) اثر می‌گذارد

